

Etsi vastaus seuraaviin kysymyksiin:

1. Suomen oikeuslaitoksessa tuomioistuimet voidaan jaotella yleisiin tuomioistuihin, hallintotuomioistuihin sekä erityistuomioistuihin. Yleisiä tuomioistuihin ovat _____

_____ ,
hallintotuomioistuihin ovat _____
ja erityistuomioistuihin ovat _____

2. Suomen tuomioistuinjärjestelmässä esimerkiksi rikosasia käsitellään pääsääntöisesti ensin _____
_____, jonka jälkeen tuomioista voidaan tietyin edellytyksin valittaa _____
_____ ja lopulta _____ mikäli valittajalle myönnetään
valituslupa.

3. Hallinto-oikeudet käsittelevät _____

(kuvaile, millaisia asioita)

4. Rikosasia käsitellään yleensä sen paikkakunnan käräjäoikeudessa, jonka alueella rikos on tehty. Rikosasia tulee vireille käräjäoikeuteen sen jälkeen, kun poliisi on rikosilmoituksen tai muun rikosepäilyn perusteella toimittanut esitutkinnan ja syyttäjällä on päättänyt nostaa asiassa syytteen. Tavallisimpia tuomioistuimissa käsiteltäviä rikoksia ovat liikennerikokset, pahoinpitelyt, varkaudet, petokset ja huumausainerikokset.

Rikosoikeudenkäynnissä ovat mukana _____ eli syytetty sekä syyttäjällä. Mukana voi olla myös _____ eli rikoksen uhri. Näistä oikeudenkäynnin osapuolista käytetään yhteisnimitystä _____ . Oikeudenkäynnissä esiintyy usein myös todistajia.

Syyttäjällä vaatii valtion edustajana rangaistusta henkilölle, jonka epäillään syyllistyneen rikokseen. Syyttäjällä ei ole osa tuomioistuinta, vaan toimii itsenäisesti. Hänen tehtävänä on tuoda esiin rikosasiaa koskeva näyttö eli todisteet, myös vastaajalle edulliset seikat. Käräjäoikeus joko hyväksyy tai hylkää syyttäjällä esittämän syytteen. Rikosasian käsittelyä tuomioistuimessa ja menettelyä oikeudenkäynnissä säätelee laki nimeltä _____ .

5. Käräjäoikeuteen vireille tuleva riita-asia voi koskea esimerkiksi velan maksua, kauppaa, sopimuksen tulkintaa tai perintöä. Riita-asian oikeudenkäynnissä asianosaisina ovat a) _____, joka on pannut jutun vireille, ja b) _____, jolle vaatimus esitetään. Asia tulee vireille silloin, kun c) _____ toimittaa käräjäoikeuden kansliaan kirjallisen haastehakemuksen. Siinä on mm. selvitettävä, mitä vaaditaan ja perusteltava vaatimus. Tämän jälkeen haastehakemus lähetetään tiedoksi d) _____, jolta pyydetään samalla myös vastaus eli kannanotto esitettyihin vaatimuksiin. Jollei asiaa sovita tai kannetta peruuteta, asian käsittelyä jatketaan tuomarin johdolla istunnossa. Ensimmäinen vaihe on e) _____. Siinä selvitetään, mistä riidan osapuolet todella ovat eri mieltä. Tässä vaiheessa asianosaisten on yleensä viimeistään ilmoitettava kaikki vaatimuksensa ja niiden perusteet samoin kuin todisteet, joita he aikovat esittää vaatimustensa tueksi. Asiaa käsittelevä tuomari selvittää myös, onko asiassa mahdollista päästä sovintoon. Ellei asiassa päästä sovintoratkaisuun, järjestetään seuraavaksi f) _____, jossa todistajia ja yleensä myös jutun asianosaisia kuullaan henkilökohtaisesti sekä esitetään kirjalliset todisteet.

6. Oikeudenkäyntejä, tuomioistuimia ja niiden kokoonpanoa, kuin myös esimerkiksi tuomareiden esteellisyyttä koskee laki nimeltä _____. Sen 5 luvun 1 §:ssä todetaan, että riita-asia on laitettava vireille _____ (mihin) toimitettavalla haastehakemuksella.

7. Tuomion saamisen jälkeen asia siirtyy ulosottoon, jossa ulosottomies huolehtii tuomiossa vahvistetun suoritusvelvollisuuden (esim. maksuvelvollisuuden) täytäntöönpanosta. Ulosottomies ulosmittaa varoja sen verran, että maksuvelvollisuus on tullut täytettyä tuomion ja vaatimuksen mukaisesti. Ulosottoa sääntelee laki nimeltä _____. Kyseisenlain 1 §:ssä säädetään, että ulosottoviranomainen laittaa täytäntöön muutakin kuin maksuvelvollisuuksia, kuten esimerkiksi tuomiossa vahvistetun _____

8. Pakkokeinoja, kuten kiinniottoa, pidätystä, vangitsemista ja matkustuskieltoa säätelee useat eri lait, kuten _____

9. Hakemusasiat laitetaan vireille ja käsitellään _____.

Riita-asiassa saadusta tuomiosta voi valittaa _____.

Tietyissä tilanteissa asia on käsiteltävä kiireellisenä oikeudenkäynnissä. Tällaisia seikkoja ovat _____

10 Mitä on kanteenmuutoskielto? _____

VASTAUKSET

1. yleisiä tuomioistuimia: kärjäoikeudet, hovioikeudet ja korkein oikeus

Hallintotuomioistuimia: hallinto-oikeudet ja korkein hallinto-oikeus

Erityistuomioistuimia ovat markkinaoikeus, vakuutusosasto ja työtuomioistuin

2. Käsittely: KäO, HO, KKO

3. HaO: Viranomaisten päätöksistä tehtyjä valituksia

4. vastaaja, asianomistaja, asianosaiset, L oikeudenkäynnistä rikosasioissa ROL

5. a) kantaja, b) vastaaja, c) kantaja d) vastaajalle e) suullinen valmistelu(istunto) f) suullinen pääkäsittely

6. oikeudenkäymiskaari, kärjäoikeuden kansliaan

7. ulosottokaari,

Soveltamisala

Tämän lain mukaisesti pannaan täytäntöön riita- tai rikosasiassa asetettu yksityisoikeudellinen, tuomioon tai muuhun tässä laissa tarkoitettuun ulosottooperusteeseen sisältyvä:

1) velvoite raha- tai tavarasuoritukseen (*maksuvelvoite*);

2) velvoite luovuttaa toiselle kiinteää omaisuutta tai määrätty irtain omaisuus;

3) velvoite luovuttaa toisen hallintaan kiinteää omaisuutta, rakennus, huoneisto, muu tila tai sen osa taikka velvoite muuttaa sieltä pois (*hätö*);

4) velvoite tehdä jotakin;

5) kielto tehdä jotakin ja velvoite sallia, että toinen tekee jotakin.

Tämän lain 8 luvun mukaisesti pannaan täytäntöön oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa tarkoitettu takavarikko tai muu turvaamistoimi

8. pakkokeinolaki, oikeudenkäymiskaari, ROL

9. vastaajan nuori ikä (alle 18v,) vastaaja on vangittu, vastaaja pidätetty virasta, ..